

EESTI MUINSUSKAITSE SELTSI

PÕHIKIRI

Vastu võetud Eesti Muinsuskaitse Seltsi asutava kogu poolt

12. detsembril 1987

Parandusi ja täiendusi teinud

Eesti Muinsuskaitse Seltsi suuskogu

14. detsembril 1991, 11. detsembril 1993, 9. detsembril 1995, 13. detsembril 1997,

11. aprillil 2026

I. Üldsätted.

1. Eesti Muinsuskaitse Selts (edaspidi: Selts) on vabatahtliku liikmeksoleku alusel määramata ajaks moodustatud mittetulundusühing. Selts on asutatud Tallinnas 12. detsembril 1987 asutava kogu poolt.

2. Mittetulundusühingu nimi, aadress ja õiguslik seisund:

Selts on valitsusväline mittetulundusühing, mis tugineb liikmete omaalgatusele ja ühistegevusele ning ei sea oma eesmärgiks kasumi saamist ega seo end erakondliku poliitikaga. Selts juhindub oma tegevuses käesolevast põhikirjast, Eesti Vabariigi seadustest ja muinsuskaitse rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtetest. Seltsi suhted riiklikku muinsuskaitset korraldavate asutustega rajanevad koostööl ja vastastikusel usaldusel.

2.1. Selts on eraõiguslik juriidiline isik. Seltsil on oma arveldusarve, pitsat ja sümboolika.

2.2. Seltsi nimeks on:

Eesti Muinsuskaitse Selts, (lühendatult) EMS

Inglise keeles: Estonian Heritage Society

2.3. Seltsi asukoht on:

Pikk tn. 46, 10133 Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond

3. Tegevuse eesmärk:

Selts taotleb sõna ja teoga kultuuri järjepidevuse hoidmist, rahva ajaloomälu säilitamist ning eesti rahva ajalooliselt kujunenud väärtushinnanguile vastava inim- ja kultuurisõbraliku elukeskkonna taastamist. Selle nimel seab Selts oma põhiülesanneteks:

- 1) kultuuripärandi väärtustamine kõigis rahvakihtides;
- 2) kõigi muinsuskaitsest huvitatud eraisikute, ühenduste ja asutuste kaasatõmbamine minevikupärandi säilitamisele;
- 3) mälestiste abil rahvas isamaa-armastuse ja kodutunde süvendamine.

4. Enesele seatud põhiülesannete lahendamiseks Selts:

- 1) teeb muinsuskaitsealast selgitustööd ning tutvustab rahvale Seltsi eesmärke ja ülesandeid;
- 2) aitab kaasa mälestiste hooldamisele ja ennistamisele, sõlmides koostöölepinguid nende valdajatega või võttes mälestisi oma valdusse, ning korraldab selleks talguid, tööruhmi ja sihtkorjandusi;
- 3) korraldab mälestiste vabatahtlikku järelevalvet ja hoiatab riiklikke muinsuskaitse asutusi mälestiste seisundi halvenemise või sellise ohu tekke puhul;
- 4) aitab kaitsta mälestisi vandalismi ja muude kahjustuste eest;
- 5) avalikustab mälestiste hävitamise, lõhkumise või nendesse ebaperemeheliku suhtumise juhtumeid;
- 6) teeb mälestiste valdajaile ja riiklikele muinsuskaitseasutustele ettepanekuid mälestiste otstarbekamaks kasutamiseks, sealhulgas üleandmiseks Seltsi valdusse või haldusse;
- 7) kokkuleppel riigi- ja omavalitsusasutustega võtab osa nende tööst mälestisi puudutavate küsimuste arutamisel ning asjakohaste otsuste väljatöötamisel ja avaldamisel;
- 8) osaleb muinsuskaitseteooria ja -metoodika arendamisel ning muinsuskaitse-alases seadusloomes;
- 9) kogub ja säilitab rahvapärimusi ning mälestusi;
- 10) annab välja muinsuskaitse-alaseid trükiseid;
- 11) soetab arhiivi ja raamatukogu;
- 12) rajab muuseume;
- 13) korraldab kokkutulekuid, muinsuskaitsepäevi ja -näitusi, mälestiste ja mälestusväärsete paikade tähistamist, ajalooliste isikute ja sündmuste mälestamist, teaduslikke konverentse, dispuute, seminare, kursusi, konsultatsioone, ekspeditsioone, ekskursioone, praktilisi õppusi, võistlusi, loomingulisi konkursse;
- 14) osaleb rahvusvahelises muinsuskaitse-alases koostöös.

5. Seltsi majandusaasta algab 1. jaanuaril ja lõpeb 31. detsembril.

II. Seltsi liikmed.

6. Seltsi liikmeks võib olla iga algüksus (juriidiline liige) või hajaliige (füüsiline isik), kes jagab Seltsi aateid ja tunnistab Seltsi põhikirja ning on esitanud liikmeks astumise avalduse.

- 1) liikmeks astumise otsustab seltsi juhatus liikmeksastumise avalduse alusel;
- 2) liige saab Seltsist välja astuda juhatusel esitatud kirjaliku avalduse alusel;
- 3) liikme saab Seltsist välja arvata, kui:
 1. liige on olulisel määral rikkunud Seltsi põhikirja ja kahjustanud oma tegevusega Seltsi mainet;
 2. liige ei ole kolme aasta jooksul tasunud liikmemaksu;
 3. liige on välja arvatud, kui selle poolt on üle poole juhatuse liikmetest.

7. Seltsi liikmel on õigus:

- 1) võtta osa Seltsi tegevusest vastavalt põhikirjale;

- 2) osaleda Seltsi esinduskogudes ja –ametites ning nende valimisel;
- 3) osaleda ühe häälega Seltsi suurkogul;
- 4) esitada ettepanekuid Seltsi tegevuse asjus ning arupärimisi Seltsi puudutavates küsimustes;
- 5) osaleda Seltsi üritustes ning esineda Seltsi väljaannetes;
- 6) kanda Seltsi liikmemärki ja omada Seltsi liikmepiletit;
- 7) kasutada Seltsi ruume, raamatukogu ja muud vara vastavalt kodukorrale;
- 8) osa võtta oma isikliku küsimuse arutamisest;
- 9) lahkuda Seltsist, esitades sellekohase avalduse Seltsi juhatusele;
- 10) nõuda enda liikmest väljaarvamise otsustamist suurkogu poolt.

8. Seltsi liige on kohustatud:

- 1) täitma põhikirja nõudeid ja Seltsi suurkogu ja juhatuse otsuseid;
- 2) tundma ja järgima muinsuskaitsealaseid seadusi;
- 3) aitama kaasa Seltsi ülesannete lahendamisele;
- 4) maksma juhatuse poolt kehtestatud sisseastumis- ja aastamaksu;
- 5) teatama seltsi juhatusele oma kontaktandmed ja nende muutumisel need uuendama;
- 6) tasuma Seltsi liikmemaksu majandusaasta eest ka siis, kui liikmelisus lõpeb majandusaasta kestel.

9. Teenete eest muinsuskaitse edendamisel võib Selts määrata aukirju ja autasusid.

- 1) Muinsuskaitse alal eriti silma paistnud või Seltsile olulisi teeneid osutanud isiku võib suurkogu valida Seltsi auliikmeks;
- 2) Auliiget informeeritakse isiklikult Seltsi tegevusest, ta vabastatakse Seltsi üritustega seotud kulude kandmisest ja liikmemaksudest ning talle kingitakse Seltsi väljaandeid;
- 3) Seltsi juhatuse otsusega võib tunnustada muinsuskaitse tegevuses silma paistnud isikuid või organisatsioone tänukirja ja aumärkidega.

10. Põhikirja nõuete rikkumise eest võib Selts teha oma liikmetele noomituse.

Liikmete Seltsist väljaheitmise otsustab Seltsi juhatuse.

Esinduskogusse või –ametisse valitud Seltsi liiget ei saa Seltsist välja heita enne valitavalt kohalt tagandamist.

Seltsist lahkunud või väljaheidatud hajaliikmele või algüksusele sisseastumis- ja liikmemaksu ei tagastata.

III. Seltsi töökorraldus.

11. Selts koosneb oma liikmete loodud või Seltsiga liitunud erinimelistest algüksustest ning nendega ühinemata hajaliikmetest.

12. Seltsi liikmed juhivad Seltsi tegevust Seltsi suurkogu, juhatuse ja volikogu kaudu.

- 1) Seltsi esinduskogu on üldjuhul otsustusvõimeline, kui kohal on üle poole selle liikmetest või nende esindajatest.

- 2) Seltsi esinduskogu liikmel on õigus nõuda mistahes küsimuse lahendamisel otsuse langetamist salajasel hääletusel.

13. Seltsi suurkogu (üldkoosolek):

- 1) juhib Seltsi tööd selle kõrgeima esinduskoguna;
- 2) arutab ja lahendab Seltsi tegevuse põhiküsimusi;
- 3) võtab vastu Seltsi põhikirja ja teeb selles muudatusi;
- 4) valib või kutsub tagasi Seltsi esimehe, volikogu liikmed, juhatuse liikmed ja revisjonitoimkonna (revisjonikomisjoni) liikmed;
- 5) otsustab volikogu valimise vajaduse;
- 6) määrab juhatuse, volikogu ja revisjonitoimkonna liikmete arvu;
- 7) otsustab juhatuse või muu põhikirjaga ettenähtud organi liikmega tehingu tegemise, määrab tehingu tingimused, õigusvaidluse pidamise ning määrab selles tehingus või vaidluses mittetulundusühingu esindaja;
- 8) kinnitab juhatuse ja revisjonitoimkonna aruanded ning majandusaasta aruande;
- 9) valib Seltsile auesimehe ja auliikmed;
- 10) otsustab Seltsi tegevuse lõpetamise, ühinemise või jagunemise;
- 11) valib muude põhikirjaga ettenähtud organite liikmed, kui põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti;
- 12) otsustab muudes küsimustes, mida ei ole seaduse või põhikirjaga antud teiste organite pädevusse.

14. Seltsi suurkogu läbiviimine:

- 1) Seltsi suurkogu kutsub kokku Seltsi juhatus kord aastas;
- 2) erakorraline suurkogu kutsutakse kokku Seltsi esimehe, juhatuse, revisjonitoimkonna, volikogu või vähemalt kümnendiku Seltsi liikmete nõudmisel;
- 3) suurkogu aja, koha ja päevakorra eelnõu kinnitab ja teatab liikmetele Seltsi juhatus hiljemalt 15 päeva enne suurkogu algust;
- 4) suurkogul võib osaleda ja hääletada Seltsi liige või tema esindaja volikirja alusel;
- 5) igal liikmel või tema esindajal on üks hääl;
- 6) otsused võetakse vastu koosolekul osalenud liikmete või nende volitatud esindajate lihthäälteenamusega;
- 7) Seltsi põhikirja muutmise või tegevuse lõpetamise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle 2/3 suurkogul osalenud liikmetest või nende esindajatest;
- 8) Seltsi põhikirjalise eesmärgi muutmiseks on vajalik vähemalt 9/10 suurkogul osalenud liikmete või nende esindajate nõusolek.

15. Seltsi juhatus:

- 1) esindab, juhib ja korraldab Seltsi tööd igapäevases tegevuses;
- 2) määrab oma töökorralduse ja valib oma liikmetest juhatuse aseesimehi;
- 3) valib esimehe tagasiastumise korral uue esimehe,
- 4) kinnitab Seltsi eelarve ning palgaliste töötajate ametikohad ja palgad;
- 5) kutsub kokku suurkogu (üldkoosoleku);
- 6) korraldab Seltsi raamatupidamist vastavalt raamatupidamise seadusele,

- 7) koostab majandusaasta aruande ja tegevusaruande ning esitab Seltsi suurokogule need kinnitamiseks;
 - 8) käsutab vastavalt eelarvele Seltsi raha ja vara;
 - 9) võtab Seltsi vastu ja arvab sellest välja liikmeid;
 - 10) korraldab Seltsi liikmete arvestust;
 - 11) ergutab Seltsi liikmeid;
 - 12) moodustab ajutisi ja alalisi toimkondi ning muid allüksusi;
 - 13) juhatus koosneb 3 kuni 11 liikmest, kes valitakse suurokogu poolt neljaks aastaks;
 - 14) juhatus on otsustusvõimeline, kui selle koosolekul osaleb üle poole juhatuse liikmetest;
 - 15) juhatuse otsuse langetamiseks on vajalik lihthälteenamus;
 - 16) juhatuse esindusõiguse osas on aluseks Mittetulundusühingute seaduse (MTÜS) § 27.
16. Seltsi juhatuse koosoleku kutsub kokku esimees vähemalt kord kahe kuu jooksul. Juhatuse koosolek kutsutakse kokku Seltsi esimehe, revisjonitoimkonna või vähemalt poolte juhatuse liikmete nõudmisel.
17. Seltsi auesimees ja auliige:
- 1) Muinsuskaitse alal pikka aega silma paistnud Seltsi liikme võib Seltsi suurokogu valida auesimeheks;
 - 2) Auesimees on Seltsi auliige, kel on õigus osaleda nõuandmva häälega Seltsi esinduskogude töös;
 - 3) Muinsuskaitse alal pikka aega silma paistnud isiku võib Seltsi suurokogu valida Seltsi auliikmeks.
18. Seltsi volikogu:
- 1) esindab Seltsi üksusi nende volitatud esindajate koguna ning annab nõu Seltsi juhatusele seltsi eesmärkide saavutamisel;
 - 2) määrab ise oma töökorralduse ja valib endale esimehe, kellel on õigus osaleda juhatuse koosolekul;
 - 3) võib peatada Seltsi juhatuse või esimehe otsuse täitmise, nõudes uut arutelu ja otsustamist juhatuse järgmisel koosolekul.
19. Seltsi revisjonitoimkond (revisjonikomisjon):
- 1) revideerib vähemalt kord aastas juhatuse tegevust ning esitab Seltsi suurokogule aruande koos sellest tulenevate ettepanekutega;
 - 2) määrab ise oma töökorralduse ja valib oma liikmetest toimkonna esimehe ja aseesimehe;
 - 3) võib osaleda nõuandva häälega juhatuse koosolekul;
 - 4) võib valida Seltsi liikmeskonnast revisjonitoimkonda täiendavalt liikmeid, kelle arv ei tohi ületada suurokogu poolt valitud liikmete arvu.

IV. Seltsi majandamine.

20. Seltsi saab oma tegevuseks vajalikud vahendid:

- 1) liikmemaksudest;
- 2) annetustest, toetustest ja eraldistest;
- 3) tuludega oma tegevusest ja varast;
- 4) muudest seaduslikest allikatest.

22. Selts võib omandada varalisi ja mittevaralisi õigusi ning kanda kohustusi.

Seltsi on õigus omandada, vallata, käsutada ja kasutada vallas- ja kinnisvara, palgata töötajaid, moodustada põhikirjaliste ülesannete täitmiseks фонде ja ettevõtteid.

23. Seltsi sissetulekuid kasutatakse põhikirjalise tegevuse finantseerimiseks ning neid ei jaotata liikmete vahel.

V. Seltsi lõpetamine, ühinemine ja jagunemine. Vara jaotus

24. Seltsi lõpetamine, ühinemine ja jagunemine toimub vastavalt Mittetulundusühingute Seadusele.

Seltsi tegevus lõpetatakse:

- 1) suurkogu otsusega;
- 2) pankrotimenetluse algatamisel Seltsi vastu;
- 3) seltsi liikmete arvu vähenemisel alla kahe;
- 4) kohtuotsuse või muu huvitatud isik nõudel seaduses sätestatud juhtudel (sundlõpetamine).

25. Seltsi tegevuse lõpetamisel toimub selle likvideerimine (likvideerimismenetlus) seaduses sätestatud korras.

- 1) Seltsi lõpetamise, ühinemise ja jagunemise otsus on suurkogul vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud üle $\frac{2}{3}$ suurkogul osalenud või esindatud liikmetest;
- 2) Seltsi lõpetamisel määrab likvideerijad suurkogu $\frac{2}{3}$ häälteenamusega.

26. Likvideerimismenetluse käigus pärast võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamist ja raha deponeerimist antakse allesjäänud vara üle teisele samasisulisele organisatsioonile või selle puudumisel riigile.

Käesolev põhikirja redaktsioon on kinnitatud EMS suurkogu poolt 11. aprillil 2026. a.